

תרומת הסוציולוגיה לעיסוקים פרופסיונליים

דיון בכנס השנתי של האגודה הסוציולוגית
יו"ר: נעמי כרמון

המכללה האקדמית תל-אביב, פברואר 2011

מטרת הדיון

לבחון את השאלה :

האם הסוציולוגיה משמשת בפועל או בפוטנציה כדיסציפלינת אם, ממנה שואבות פרופסיות למיניהן חלקים חיוניים מן הידע שלהן ושיות המחקר/העבודה שלהן,

כמו שהפיסיקה משמשת כדיסציפלינת אם לפרופסיות ההנדסיות למיניהן?

מהי פרופסיה?

קהילה מקצועית

שהשיגה הרשאה חברתית (societal mandate)

להעניק לבני החברה שירות חיוני

הפרופסיה ה"קלאסית": רפואה

מקצועות שונים נמצאים במקום שונה על הרצף שבין פרופסיה ללא-פרופסיה

פרופסיונלים זוכים בתגמולים גבוהים, של כבוד
כוח וכסף, ולפיכך מקצועות שואפים להתקדם
לאורך רצף הפרופסיונליות, באמצעות אימוץ
הדרגתי של מאפייני פרופסיונלייות

הפרופסיה כקהילה

בדומה לקהילות מוחשיות, יש לפרופסיה:

(1) זהות מוגדרת באמצעות תפקיד ייחודי/שליחות חברתית, מקובלת/בתוך הקהילה ומוכרת על ידי החברה הסובבת

(2) גבולות ברורים מוגדרים באמצעות תעודות של מוסד מוכר

(3) שפה ותרבות ייחודיות הידע והמונחים הפרופסיונליים

(4) נורמות התנהגות משותפות האתיקה הפרופסיונלית על שלושת מרכיביה: כלפי עמיתים, לקוחות והחברה הרחבה

הפרופסיה כקהילה

בדומה לקהילות מוחשיות, הפרופסיה עוסקת:

(5) ביצירתו ובגידולו של הדור הבא חברים בוגרים בקהילה קובעים תכנית הכשרה מקיפה, תנאי כניסה להכשרה, בחינות במהלכה ובסיומה

(6) בעיצוב נמשך של התרבות פיתוח המחקר בתחום והקשרים בינו לפרקטיקה (evidence-based practice)

(7) בעיצוב נמשך של הנורמות ופיקוח על שמירתן עדכון האתיקה הפרופסיונלית והקמת מוסדות קהילתיים לפיקוח על התנהגות החברים, כולל הענשת מפירי הנורמות

התפתחותן של פרופסיות

- על מנת למלא היטב את תפקידם/שליחותם, חברי הפרופסיה זקוקים לאימון הציבור
- האימון תלוי בפיתוחם של ידע ושל תהליכי הקניית הידע, ובלבד שיהיה מלווה גם בהקניית ערכי הפרופסיה
- ככל שאימון הציבור רב יותר, כך גדל הסיכוי שיחוקקו חוקים לבלעדיות העיסוק הפרופסיונלי
- בשנים האחרונות, עם התגוונות החברות והתגוונות תחומי הידע המוכרים, נפרצות חומות הבלעדיות

הפרופסיות המיוצגות בפאנל

- ייעוץ ארגוני   דליה מור
- עבודה סוציאלית / קהילתית   יוסי כורזים
- תכנון עירוני   נעמי כרמון
- משפט / עריכת דין   דפנה הקר
- חינוך / הוראה   אמנון כרמון

השאלות לדיון בדבר

תרומת הסוציולוגיה לעיסוקים פרופסיונליים

הפאנליסטים מוזמנים להשיב על השאלות הבאות, באופן ישיר או באמצעות הצגת מקרה/מקרים רלבנטיים:

- אילו ממאפייני הפרופסיה חלים על המקצוע שאת/ה מציג/ה?
- האם הסוציולוגיה מהווה מקור לסוגיות/שאלות חשובות בפרופסיה הנדונה?
- האם ידע סוציולוגי (תיאורטי ו/או מתודולוגי) מאפשר לפרופסיונל בתחומך להבין יותר טוב את הנושאים המטופלים? לפעול טוב יותר? לתרום יותר לחברה?

שאלות נוספות לדיון

האם הסוציולוגיה נמנית על לימודי היסוד בפרופסיה?

- האם שיטות מחקר שמקובלות בסוציולוגיה נמנות בין הכלים העיקריים המשמשים בפרופסיה?

- לאיזו מדרגת השפעה שמציע אהרן אלור מגיעים סוציולוגים במקרים אופייניים בפרופסיה הנדונה?

- האם רצוי שהאגודה הסוציולוגית תפעל יותר בכיוון היחסים בין הסוציולוגיה לפרופסיה, ואם כן, האם באמצעות מוסד "הקהילות המקצועיות" המתקיים באגודה או בדרך אחרת?

